

СПОРТ І РЕЛІГІЯ. МІСЦЕ РЕЛІГІЇ В ЖИТТІ СПОРТСМЕНА

Бурко М. В.

*студент заочної форми навчання
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука,
вчитель фізичної культури
Велимченського ліцею Волинської області, с. Велимче
м. Рівне, Україна*

Останні десятиліття, і особливо зараз, коли триває війна, у зв'язку з глибокими соціально-економічними, політичними і навіть культурними змінами в нашій державі відбулася істотна переоцінка цінностей. У зв'язку з цим ідея морального та духовного відродження молодого покоління нашої країни стає як ніколи актуальною. Завжди і за всіх часів криза системи цінностей призводила до того, що люди інтуїтивно зверталися до спорту та релігії, знаходили в них моральні орієнтири і поштовхи. І це далеко не випадково, адже, незважаючи на деякі відмінності в методах та підходах, цілі та завдання як спорту, так і релігії багато в чому схожі.

Вони насамперед спрямовані на формування моральної, духовно-розвиненої особистості, патріота і громадянина. Спорт та релігія невинно працюють на зміцнення: спорт зміцнює тіло, а віра зміцнює душу. Водночас беззаперечний той факт, що поза цією єдністю неможливо бути гармонійно розвинутою, морально-духовною особистістю. У найтрагічніші і найважчі моменти нашої історії віра і фізична сила, сила духу, патріотизм і моральність допомагали людям вистояти.

Хоча, на перший погляд здається, що спорт та релігія мають мало спільного, якщо не вважати того, що вони являють собою приклади давніх, але й досі актуальних проявів людської діяльності. Релігія трансцендентна, пов'язана з Божественним і включає сакральні речі (молитви, ритуали, священні предмети і є частиною духовною сфери). Спорт іманентний, олюднений і включає в собі мирські прояви (змагання, тіло, вболівальників та шанувальників, досягнення, рекорди, земну славу). Існує дуже багато протирічч. Ортодоксальні юдеї особливе місце спорту у західній культурі є різновидом ідолопоклонства, а недільні та суботні спортивні матчі вони вважають профанацією шабату.

Інші ж, навпаки, розглядають спорт як засіб досягнення духовних і моральних цілей доповнення до цінностей фізичної досконалості

людини. Такий підхід почав формуватися у XVIII–XIX ст. Термін «мускулисте християнство» пов'язують з ім'ям священника та соціального реформатора Чарльза Кінгслі. Мандрівник, наїздник та веслувальник, він відстоював ідею про фізично міцного і здорового християнина і стверджував, що фізична активність сприяє «не тільки фізичному, але і моральному здоров'ю» [1].

У давнину існували спортивні змагання, що проводилися на честь богів. Багато богів Стародавньої Греції були покровителями спорту (наприклад, Гермес – покровитель атлетів), у середньовіччі церковна влада забороняла спортивні змагання. Поступово, коли вплив релігії на життя людей став слабшати, спорт став розвиватися швидкими темпами. Зараз, релігія почала всіляко підтримувати спортивний рух. Для залучення широких мас в «лоно церкви» використовуються різні форми. Дедалі більша кількість релігійних і світських організацій, що знаходяться під контролем церкви, у всіх країнах світу культивують фізичні вправи, організують різноманітні спортивні заходи. У США питаннями фізичного виховання займаються Об'єднаний рух християнської молоді, Об'єднана рада католицької молоді, Національна федерація студентів-католиків та інші організації. В Італії створено Католицьку спілку спортсменів. Міжнародна спортивна федерація католицького навчання організовує ігри, які призначені для молоді християнського віросповідання всього світу.

З усіх клерикальних організацій, які культивують фізичні вправи, найбільшою з них є Асоціація молодих християн. За 100 років діяльності кількість країн, в яких існують її організації, збільшилася з восьми до сімидесятисіми, а кількість членів досягла 4 мільйонів чоловік [2].

Церква здійснює практичні кроки, щоб за допомогою спорту притягнути на свою сторону молодь. Для цього слугують релігійні спортивні клуби, в яких є чудові спортивні зали, дитячі майданчики і басейни, і навіть «спортивне» оформлення церков. Так, на одному з вітражів собору, який був виготовлений за замовленням і за вказівкою нью-йоркського єпископа Меннінга, були зображені сцени боксу, гольфу, верхової їзди, а також портрети чемпіонів. Багато «Отців церкви» самі успішно займаються спортом і мають високі результати. Так, священник Андерсон став дворазовим олімпійським чемпіоном зі стрільцього спорту на Олімпійських іграх у Токіо та Мехіко. Пастор Боб Річардс – чемпіон Римської та Токійської олімпіад у стрибках у висоту із жердиною. Деякі священнослужителі стають навіть тренерами. Усьому світу відомий католицький священник Бауер – який був тренером збірної команди Канади з хокею.

В Україні є чимало глибоко віруючих спортсменів, для яких віра відіграє важливу роль у спортивній діяльності. Серед футболістів – це Андрій Несмачний та фк Карпати Львів. Зокрема, під час череди невдач у матчах УПЛ, вся команда з тренером систематично ходили до церкви. Яскравим прикладом віри у спорті є Олександр Усик та Василь Ломаченко. Український боксер-важковаговик і віруючий Української Православної Церкв Олександр Усик опублікував на своїй сторінці в Instagram привітання з Різдом Христовим. На відео іменитий спортсмен, який раніше зізнався в бажанні стати священнослужителем, постав одягненим в стихар [3].

Усі спортсмени перед початком змагань у глибині душі сподіваються на перемогу, діляться своїми почуттями, емоціями та переживаннями з близькими, під час змагань відчують якусь невидиму підтримку, а перемігши, відчують вдячність до тих людей, які намагались всіляко допомагати та підтримувати під час змагань. досягти поставленої мети. Можна сказати, що всьому цьому і вчить нас релігія: не впадати у відчай, прагнути рухатися далі, добре ставитися до близьких, дякувати їм і сподіватися на краще. Всі ці почуття, надії і відчуття – це своєрідне зародження віри. Таким чином, в кожній людині є зародок віри, і тому релігія впливає на кожну людину, на всіх нас і на все наше життя.

Література:

1. Baker W. J. *Playing with God: Religion and Modern Sport*. Cambridge : Harvard University Press, 2007. P. 32.
2. Hoffman S. J. *The Sanctification of Sport: Can the Mind of Christ Co-Exist with the Killer Instinct?* *Christianity Today*. 1986. № 4. P. 17–21.
3. spzh.news/ua/news/76903-aleksandr-usik-v-stihare-pozdravil-pravoslavnyh-s-rozhdestvom-khristovym